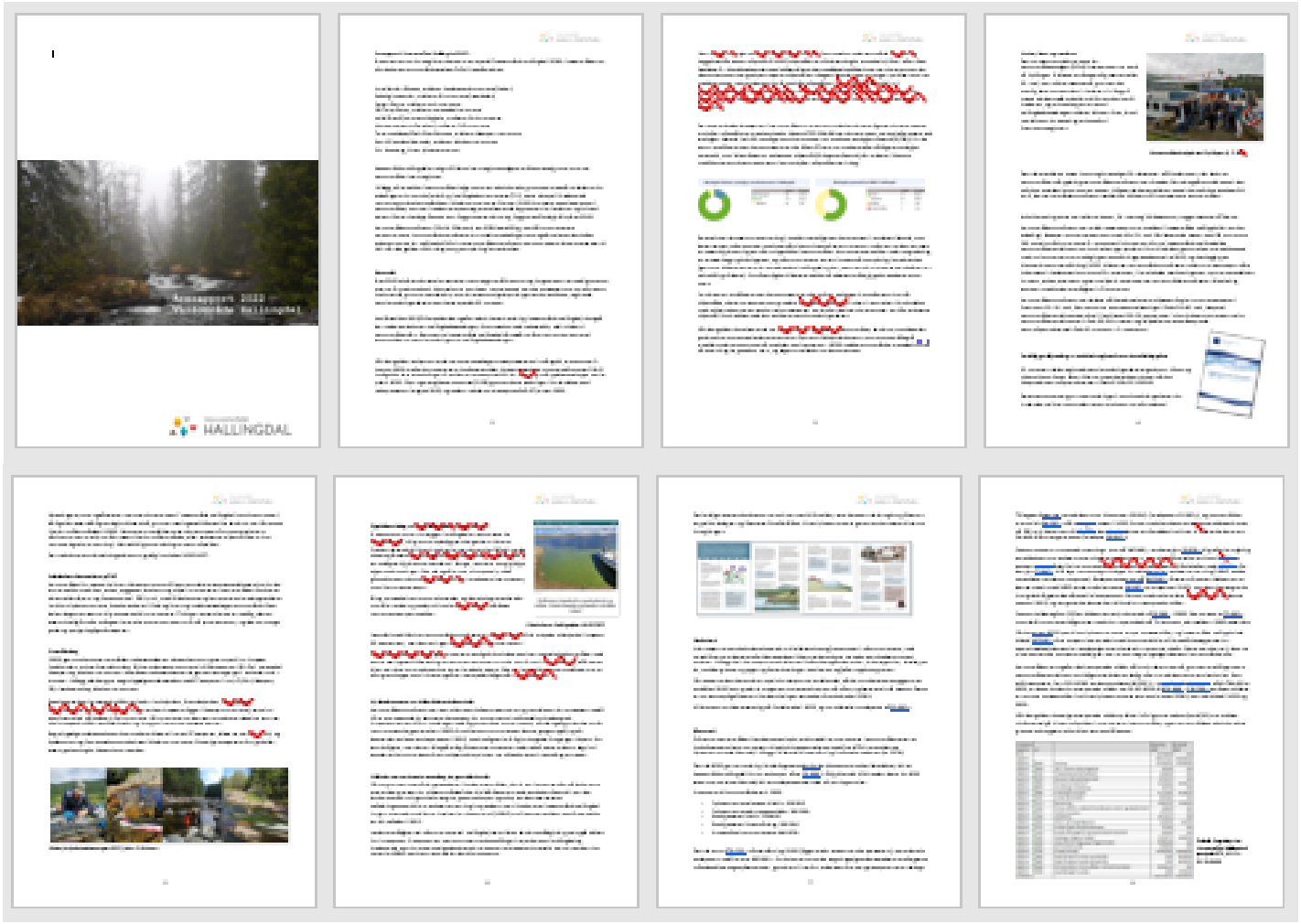

Møte i adm.gr Vassområde Hallingdal

Teams, 29.06.2023

Agenda

- *Årsrapport og regnskap 2022*
- *Statusoppdatering Vassområde Hallingdal*
- *NIBIO-oppdrag tilførselsberegninger*
- *Overvåkning 2023*
- *Prosjekt revidert begroingsalgeindeks*
- *Faggrupper*
- *Komplettering av overvåkningsdata fra Hallingdalovervåkninga i databasen Vannmiljø og utarbeidelse av samlerrapport 2019-22 med langtidstrender.*
- *Skolefondet*
- *Eventuelt?*

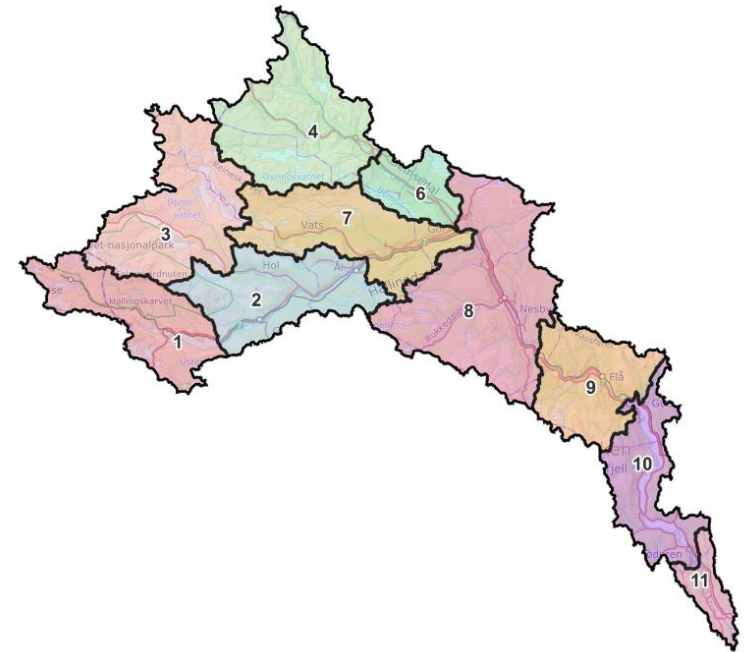

Årsrapport 2022

- En årsmelding tilsvarende den fra 2021
- Ny årsmelding til vannregionmyndigheten/ Viken fk.
- Underforbruk på 40.764,69 i 2022.
- Per 01.01.2023 er det 901.996,- på fond for ubenyttede midler.

Beregning av nitrogen- og fosfortilførsel til elvene i Drammensvassdraget

- Igangsatt og finansiert av Viken fk
- Slike tilførselsberegninger er laget for gamle Østfold og Akeshus (er blitt brukt som grunnlag når man har jobbet med miljøkravene i jordbruket), og man vil derfor gjerne også lage for gamle Buskerud.
- NIBIO har fått oppdraget med å lage beregningene.
- Hovedformålet med prosjektet er å få en oversikt over hvilke kilder som bidrar til nitrogen- og fosfortilførslene i elvene, og å modellere ulike scenarier med tiltak for å se hvilke tiltak som vil ha størst effekt å gjennomføre. Skal brukes bl.a til forurensningsregnskap.
- Kildene som undersøkes er jordbruk, avløp (spredt og kommunalt) og andre kilder.
- Kommunene har levert data, vannområdekoordinator har etterspurt og sendt inn samlet.
- Endelig leveranse mars 2024.

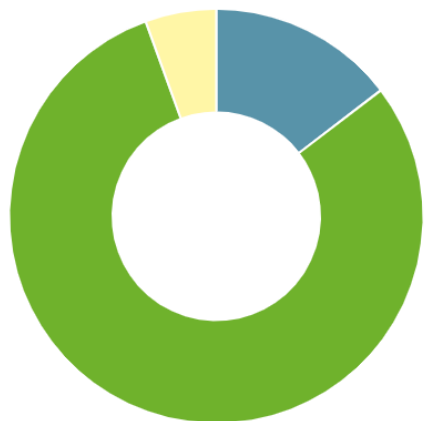

Statusoppdatering – Vassområde Hallingdal

- antall naturlige vannforekomster i moderat øker litt, men skyldes nok mest mer data
- antall SMVF synker – skyldes reduserte miljømål + minstevannsføring iforb med revidering av kraftkonsesjoner

Økologisk tilstand, naturlige vannforekomster i Hallingdal

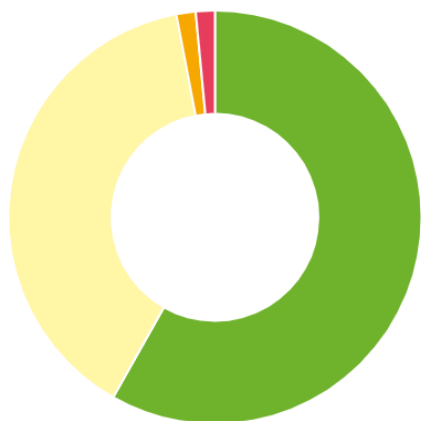
	Antall	Prosent
Svært god	58	14.6%
God	317	79.8%
Moderat	22	5.5%

22 av 397 oppfyller ikke miljømålet (5,5 %)

Økologisk miljøtilstand

Økologisk potensial for SMVF i Hallingdal

	Antall	Prosent
Godt	39	58.2%
Moderat	26	38.8%
Dårlig	1	1.5%
Svært dårlig	1	1.5%

28 av 67 har moderat eller dårligere økologisk potensial (41,8%)
14 av disse 28 har reduserte miljømål («alle realistiske tiltak» er gjort, og miljømålet er per def nådd)

Dermed er det **14 av 67 SMVF som ikke oppnår miljømålet (21%)**

*Vannforekomster som ikke fyller miljømålet skal ha tiltak slik at miljømålet oppfylles innen 2027/2033.
Vannforekomster som oppfyller miljømålet i dag skal sikres mot forringelse.*

Kommunenavn	VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Vannkategori	Økologisk tilstand
Flå, Nesbyen	012-2762-R	Stavnselva med bekkefelt	Elv	Moderat
Gol	012-2832-R	Liaåni bekkefelt	Elv	Moderat
Gol, Nesbyen (Valdres)	012-1413-R	Røggjin Høvrelie bekkefelt	Elv	Moderat
Hemsedal	012-103-R	Trøimsåne sentrum	Elv	Moderat
Hemsedal	012-1466-R	Lauvdøla bekkefelt øst	Elv	Moderat
Hol	012-3018-R	Skriu	Elv	Moderat
Hol	012-597-L	Holsfjorden	Innsjø	Moderat
Krødsherad	012-925-R	Norefjell bekkefelt	Elv	Moderat
Modum	012-2586-R	Syslebekken	Elv	Moderat
Modum	012-2604-R	Skuterudbekken	Elv	Moderat
Modum	012-2605-R	Skuterudbekken bekkefelt	Elv	Moderat
Modum	012-3057-R	Snarumselva bekkefelt øst	Elv	Moderat
Nesbyen	012-16885-L	Skålsrudvatnet Skårsrudvatnet	Innsjø	Moderat
Nesbyen	012-16970-L	Mykingsjøen	Innsjø	Moderat
Nesbyen	012-3329-R	Markåne oppstrøms Synstevatn	Elv	Moderat
Nesbyen	012-3332-R	Buvassåne	Elv	Moderat
Nesbyen (Valdres)	012-7059-L	Buvatnet (Østmark)	Innsjø	Moderat
Nore og Uvdal	012-17135-L	Tunsennvatnet	Innsjø	Moderat
Ål	012-142-R	Hellinggrøvet	Elv	Moderat
Ål	012-16292-L	Tvistvatnet	Innsjø	Moderat
Ål	012-2049-R	Hallingdalselvi innløp Strandafjorden	Elv	Moderat
Ål	012-2215-R	Votna bekkefelt nord	Elv	Moderat
Ål	012-2420-R	Sireåne bekkefelt	Elv	Moderat
Ål, Hol	012-2175-R	Stokksennvatnet bekkefelt	Elv	Moderat

Kommunenavn	VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Vannkategori	Økologisk potensial	Økologisk potensial miljømål
Hol	012-2825-R	Ustedøla	Elv	Moderat	Godt
Hol	012-2827-R	Usteåne	Elv	Moderat	Godt
Hol	012-551-L	Ustevatn	Innsjø	Moderat	Godt
Hol	012-554-L	Nygarðsvatnet	Innsjø	Moderat	Godt
Modum	012-2363-R	Snarumselva fra Kaggen-Gravfoss	Elv	Moderat	Godt
Modum	012-3031-R	Snarumselva Ramfoss - Gråbekken	Elv	Moderat	Godt
Modum	012-2335-R	Snarumselva - Kista	Elv	Svært dårlig	Godt
Nesbyen	012-2012-R	Rukkedøla nedre	Elv	Moderat	Godt
Ål	012-141-R	Ridøla nedstrøms vanninntak	Elv	Moderat	Godt
Ål	012-2976-R	Juvåne Tvistvatnet til Rødungen	Elv	Moderat	Godt
Ål	012-613-R	Storåne - Votna	Elv	Moderat	Godt
Ål	012-627-L	Bergsjøen	Innsjø	Moderat	Godt

Overvåkning 2023

- Generell kunnskapsinnhenting
- Problemkartlegging (Ål, Nesbyen)
- 59 stasjoner vannkjemi (Hol: 8, Ål: 16, Hemsedal: 10, Gol: 6, Nesbyen: 10, Flå: 3, Krødsherad: 6).
- 25 stasjoner begroingsalger
- 1 innsjø undersøkelse planteplankton x 6 (Storevatn, Hemsedal)
- I Gol og Krødsherad tar kommunen prøvene selv.
- budsjett: 300.000,-
- Noen «referansestasjoner»

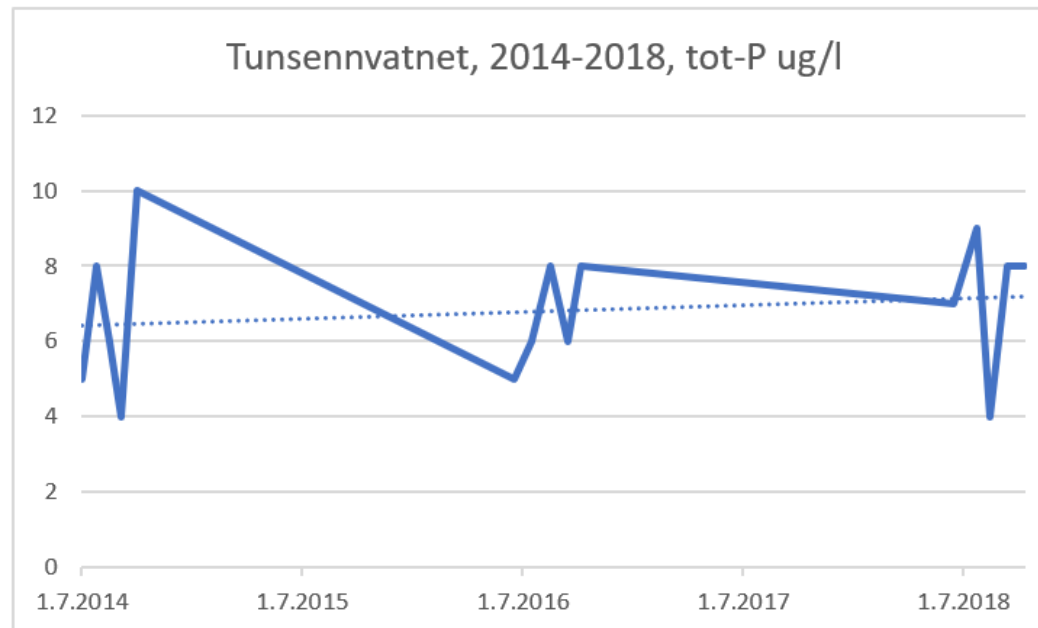

Behov for mer kunnskap om referansetilstand

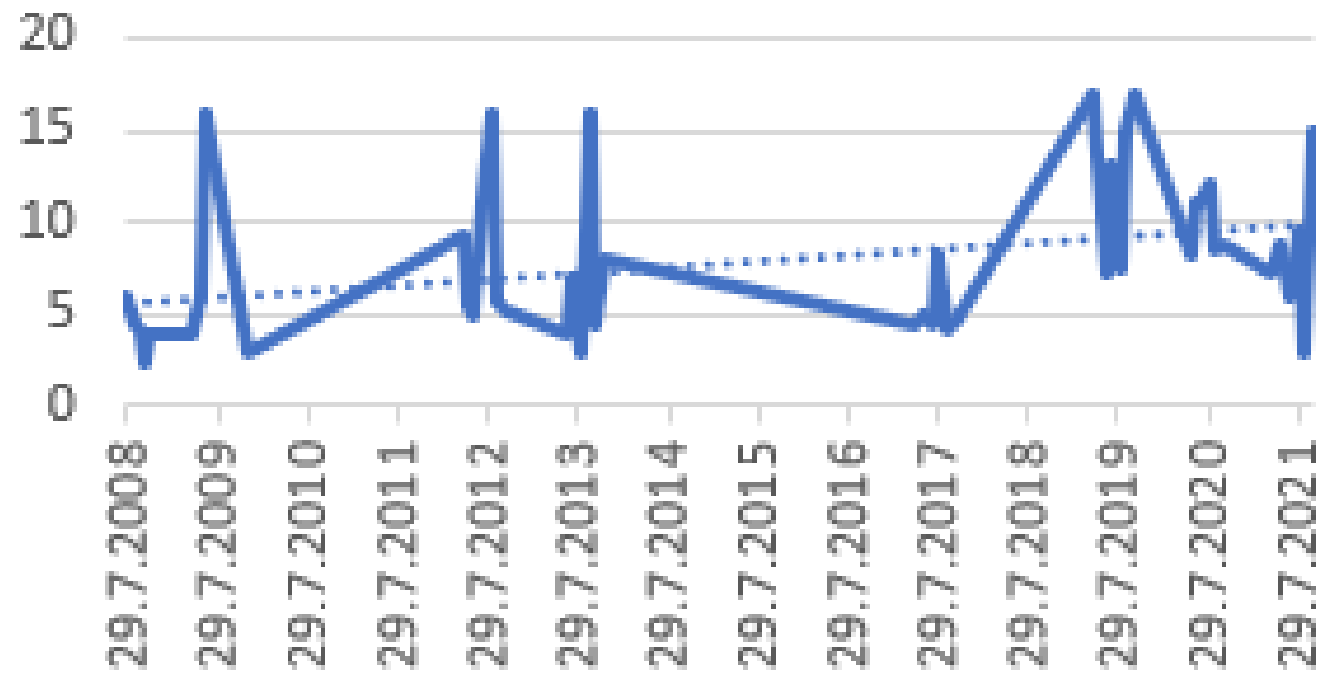
- Finner forhøyet tot-P i innsjøer og elver der algeundersøkelser viser god/svært god. Noen steder også der det er lite påvirkning. Eks: Skårsrudvatnet, Buvatnet østmark, Tvistvatnet, bekker på Søråsen på Gol, bekker på Holsåsen
- Er områdene mer negativt påvirket enn vi har trodd, eller er det økt avrenning pga klimaendringer som er årsaken?
- Skaper «trøbbel» for hytteutbygging
- Tunsennvatnet, referanseovervåkning, NIVA

Prøvetakingstidspunkt	Registreringsverdi
1.7.2014	5
24.7.2014	8
15.8.2014	6
4.9.2014	4
1.10.2014	10
15.6.2016	5
14.7.2016	6
16.8.2016	8
12.9.2016	6
4.10.2016	8
14.6.2018	7
24.7.2018	9
14.8.2018	4
11.9.2018	8
10.10.2018	8

6,8

Bru, Skarslia, tot-P ug/l

Er
bakgrunnsavrenningen
av fosfor økende pga
klimaendringer?

- Diskutert med Statsforvalteren; direktoratsgruppa har allerede satt i gang et prosjekt for å se på om klassegrenser for ulike KE bør endres pga klimaendringer, men tot-P var nytt for dem.
- Hvis det er klimaendringer som er årsaken; bør klassegrensene endres, eller blir det mindre rom for hytteutbygging?
- Er det heller begroingsalgeindeksen som ikke fanger opp næringsstoffbelastningen godt nok i ulike høyderegioner?

Prosjekt revidert begroingsalgeindeks

- sprikende resultater mellom begroingsalgeundersøkelser og vannkjemi i både 2021 og 2022.
- Begroingsalgeindeksen skiller ikke mellom *lavland* (under 200 moh.), *skog* (200 – 800 moh.) og *fjell* (over 800 moh.) slik de fleste andre indeksene gjør. Eneste skille er over og under 1 mg/l kalsium. Betyr at kalkfattige (1 – 4 mg/l) lokaliteter i fjellområder har de samme klassegrensene som for eksempel kalkrike lokaliteter på Jæren.

Bruk av de samme klassegrensene for praktisk talt alle lokaliteter, uavhengig av naturlig bakgrunnstilførsel, kan gi en del uheldige utslag.

I områder som naturlig er svært næringsfattige, som i fjellområder, vil for eksempel begroingsalgeindeksen ikke ha tilstrekkelig sensitivitet til å fange opp eksterne tilførsler av fosfor såfremt disse ikke er markante. Selv inkludert slike tilførsler, for eksempel fra hyttebebyggelse eller mindre renseanlegg, vil fosforinnholdet normalt ikke overstige det vi naturlig finner i elver og bekker under marin grense.

I praksis betyr det at nesten alle undersøkte lokaliteter i høyereliggende områder havner i beste tilstandsklasse ved bruk av PIT – indeks. (Fra søknaden til Viken fk.)

Formål

Videreutvikle indeksen for påvekstalger slik at vi minst kan få egne klassegrenser for høyderregionene *lavland* (under 200 moh.), *skog* (200 – 800 moh.) og *fjell* (over 800 moh.).

Budsjett

198.000,-

Leveranse: september 2023

Finansiering: 100.000,- fra Viken fk (prosessmidler). 98.000,- egeninnsats Norconsult (halvering av timekostnad)

Opprettelse av faggruppe landbruk og faggruppe økologi

Har ikke hatt faggrupper de siste årene, men benyttet eksisterende fagnettverk.

Forløper til faggruppe landbruk i forbindelse med utarbeidelsen av veilederen om redusert avrenning fra grasdekt mark

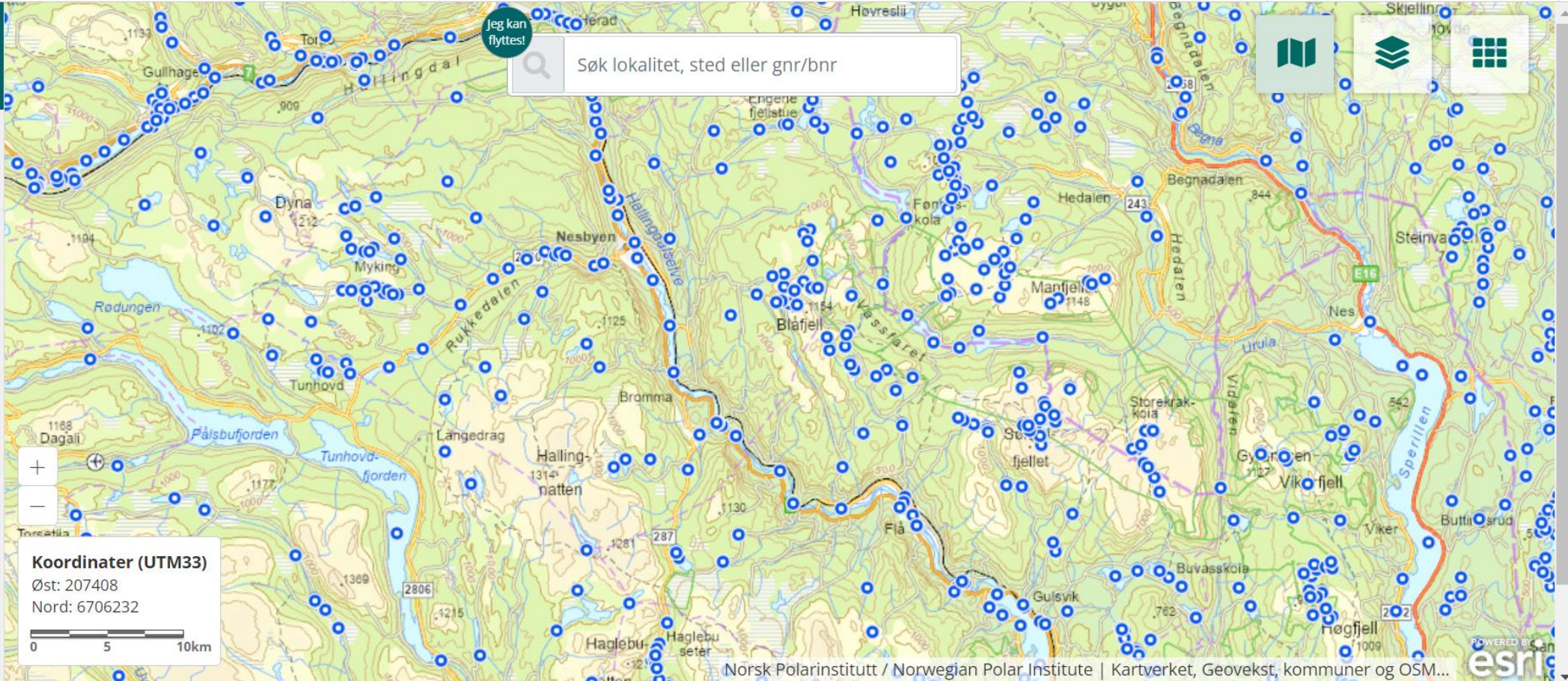
- 11. jan 2023 Teamsmøte om kantsoner i landbruket (tiltakskort Oslofjordplanen), ble enig om å opprette faggruppe landbruk – landbruksrådgivere fra alle kommunene i vannområdet. Møter ved behov.
- 22. feb 2023 Heldagsseminar oppstart faggruppe Økologi på Gol (støttet økonomisk av Viken fk), miljørådgiver/vannforskriftkontakt fra alle kommunene i vannområdet. Arbeider spesielt med overvåkning, faglig diskusjonsforum for tiltak og problemstillinger i kommunene mm. Møtes 2-3 gg/år.

Komplettering av overvåkningsdata fra Hallingdalsovervåkingen i databasen Vannmiljø

- Forrige samlerapport for Hallingdalsovervåkingen var for 2015-2017.
- Har planlagt samlerapport for 2018-2022 i år.
- Innspill fra Ål kommune om å få laget en samlerapport med trender fra overvåkingens oppstart.

Jeg vil

Jeg kan flyttes!

Søk lokalitet, sted eller gnr/bnr

Koordinater (UTM33)
Øst: 207408
Nord: 6706232

Vannlokalitet: Strandafj. inn (HAL-208)

Vannlokalitetskode:

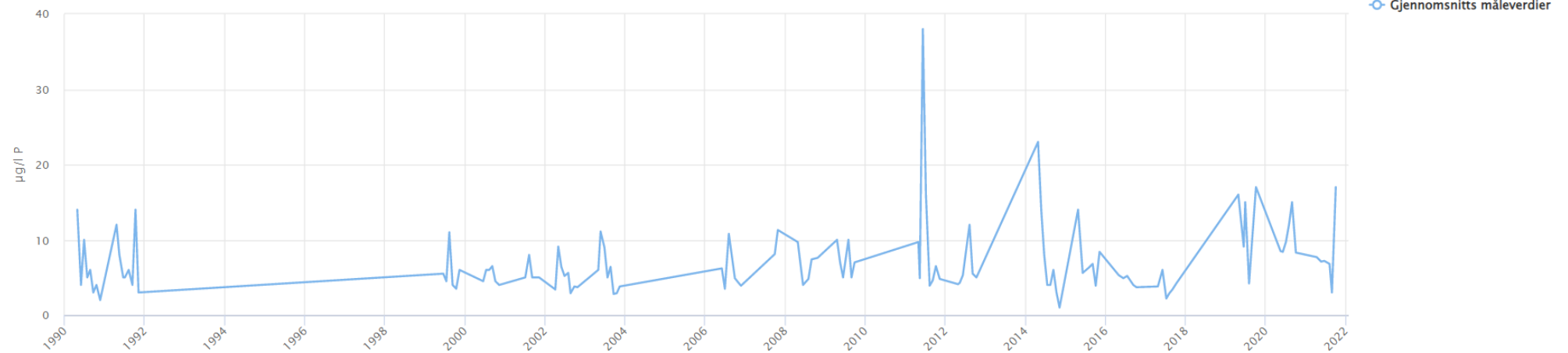
012-29039

 [Eksporter alle måledata for vannlokaliteten](#)

+ Vis parametere for lokaliteten

- Skjul graf

Parameter: Totalfosfor – målt i Ferskvann

Status i Vannmiljø i dag

Mye data finnes, men data fra noen år innimellom mangler (f.eks 2004, 2005, 2020, 2013 og 2016).

Faggruppe Økologi har foreslått følgende løsning:

- Innsats for å importere manglende data fra 2000 og frem til i dag i Vannmiljø. F.eks ved bruk av en sommervikar. Ål kommune har sagt at de vil ha dette i bakhodet når årets søknader til sommerengasjementer på utviklingsavdelingen kommer inn.
- I samlerapporten for Hallingdalsovervåkingen for 2018-2022 som skal lages i år, skal oppdraget også inkludere å lage lange tidsserier fra 1998/99/00 – 2022 på utvalgte stasjoner for utvalgte parametere, med faglige vurderinger av trenden.
- Kommunene gis mulighet for å komme med innspill til hvilke stasjoner i Hallingdalsovervåkingen de ønsker inkludert i rapporten, og hvilke parametere. Det anses at eutrofieringsparameterne kanskje er mest aktuelle.
- Faun som lagde rapporten for 2015-2017 har sagt seg interessert i å gi et tilbud. Kommunene kan også komme med innspill på om formen og innhold i den forrige rapporten skal videreføres, eller om det er behov for endringer.

Vannområdeutvalget har bevilget inntil 30.000,- for å dekke lønnskostnader til en slik sommervikar.

Vannområdet får disponere Ål kommunes sommervikar Amalie i sommer til dette arbeidet og er i gang (tot-P, tot-N, pH, TOC, TKB, 2005-2014).

Skolefondet 2023

Fellessøknad fra barnehagene i Gol om innkjøp av utstyr: inntil 10.000,-.

Sysle skoles (6. trinn) prosjekt i Syslebekken: har fått utstyret som ble innkjøpt for ubenyttede midler i 2021 + 3.000,- til vadere og dekket utgifter til vannkjemiske analyser.

Bilde: Karl Emil, 6. trinn Sysle skole i Syslebekken

Eventuelt?

Eg arbeider for vassmiljøet i Hallingdal

-og i Krødsherad og i Modum!

